

תוספת למסכת הצחוק

(מלואים לספר ובדיחה והחידוד)

גדר בו והנני נותן פה מה שעלה בחלקי ואם יעלו לרצון לפני המחבר ישתמש בתם כמילואים¹).

א) לבדיחה מס' 408. הרב מבקש הוספה כדי ללמוד תורה מתוך רגחה. הפרנס מתפלא על הדבר, שאדם גדול מתאוה לתענוגי העולם הזה. על זה עונה הרבי „מה אתה הושב שלא נברא העולם אלא בשביל הבגדים וההדיר-טות?“ בציונים מביא המחבר תשובה דומה לזו של דיקר ט. ויש להוסיף לסינג ח"א פאבלן XXII די אוילע אינד דער שאטצערעפער, חופר מטמונים מצא בין החרבות את הינשוף כשהוא טורף עכבר ואוכלו. „היאה, שאל האיש,

חות יהודיות על פי רוחן ואופן הרצאתן מצא המחבר לנכון להביא השנאות מספרות עמים אחרים העוסקת באותו הומר ולשם כך הקדיש „ציונים“ כסוף שלשת הספרים שיצאו. על פי הציונים אפשר לראות מה רבה העבודה, שזומחד בר השקיע בעיבוד החומר „הקלוקל“ הזה. הצוטטים מראים על כמה וכמה בדיחות שלנו שיש להן מנע עם של עמים אחרים וש„התחומים“ — כלשון המחבר — „יונקים אלו מאלו“. אתה מוצא שבדיחה אחת מסאפרת לפעמים בנוסחות שונות: נוסח אשכנז, פולניה, רוסיה, הלבנה, הודו, ערבית-ארבי וכו'. המחבר מצטט ספרים רבים עתיקים וחדשים בשפות שונות ופעמים הוא משנה אל מקורות משלנו מקורות עבריים, מדרש, גמרא, שיר וכדומה.

והנה מדי עברי על הציונים מצאתי שהמחבר הניח גם לאחרים מקום להת-

ממדרגה נכונה. שכן שטים הן סמרו תיו א) לתת אוסף גדול של בדיחות עממיות, וכפי שהוא חשב, בעיקרן יהודיות, כדי שישמשו חומר לתוקרי נפש העמים לעמוד על ידן על אופיה של אותה אומה שאין כדוגמתה במצבה בין העמים. וב) חומר זה המורצת בשפה משוכללת, עסיסית ומדויקת כאחת, ראוי לו שיניח יסוד לשיפור הלשון העברית בפיו דובריה; המחבר קיות, ובצדק, שמתוך שלא לשמה יבואו לשמה; מתוך הרצון למסור את הבדיחה לאחרים שיעמוד טעמה בה, אנוס יהיה המוסר על פיו הדיבור להשתמש גם בסגנונה המצומצם והת-דיף ומתוך כך ילמד לשונו להביע בכלל את רוחו בלשון יפה ומדויקת יותר.

ומתוך היחס הרציני של המחבר אל חמרו בכלל ובעיקר מתוך השאיפה לתת לא סתם בדיחות אלא בעיקר בדי-

על שער הספר *) מובא בתור מוטו המאמר התלמודי „אין לך דור שאין בו ליצנים“ (ירושלמי שקלים, ספ"ב). אולם אם על פי מוטו זה יעלה על דעתך להוציא משפט על המחבר ולתתו כליצן תטעה טעות גדולה. אמת הדבר א. דרוינוב אהב את הבדיחה וגם ידע לספרה בלשון עסיסית ובטוב טעם, אף על פי כן אין לראות בו ליצן לשמה של ליצנות ולא בספרו, בשלשה כרכיו, שלפנינו, אוסף בדיחות שלא באו אלא לכרה דעת הקורא ולהעניק לו שעה של קורת רוח. להפך, א. דרוינוב ראה בקבצי הבדיחות שלו עבודה רצינית

*) א. דרויאנוב, ספר הבדיחה והחידוד, כרך ראשון (1—1021), כרך שני (1022—2083), תרצ"ה, תרצ"ו, הוצאת המחבר, הליאביב, כרך שלישי (2084—3170), הוצאת דביר תרצ"ח

1) המחבר אמנם קרא את הערותי לשני החלקים הראשונים, אבל מסיבות שונות לא נדפסו בזמנן ולא זכיתי שישתמש בהן המחבר זכרונו לברכה.

